

MODJO

ORGAAN GEWIJD AAN DE
BELANGEN VAN INDIE.

PAIT.

ORGAAN GOENA KAPERLOEAN
TANAH HINDIA.

Verschijnt elken Zaterdag

Terbit saban hari Saptoe.

REDACTEUR-ADMINISTRATEUR
TJIPTO MANGOENKOESOEMO
S O L O.

Advertenties 25 cents per regel.
Bij abonnement wordt reductie
toegestaan.

Abonnements prijs . . . f 2.25
per Kwartaal bij vooruitbetaling
Wang abonnement f 2.25 tiap-
tiap 3 boelan. Pembayaran
lebih doelo.

Bij de aanvaarding der Redactie.

*Een woord vooraf is hier op zijn plaats, nu de redactie in andere handen overgaat en onze krant een anderen naam voert.

Eerst over den naam.
Reeds bij de eerste nummers van de krant heb ik er tegen gespuiterd, dat een naam werd gevoerd, die tot het Javaansche hart niet veel zegt, niet veel zeggen kan. Nu ik de redactie in handen krijg, nu is mijn eerste werk, om dien naam te veranderen. Wat is een naam? zou wellicht de nuchtere vragen. Ik zou daarop antwoorden: veel, zeer veel. Want is Madjapait niet de naam geweest van het machtigste rijk, dat de Javanen hebben gesticht!?

Was het niet tijdens Madjapait, dat de naam Javaan werd gevreesd, dat de Javaan gold voor een „vol mensch” met menselijke rechten en menselijke capaciteiten. Zoo achteraf beschouwd is het een niet op te lossen vraag of Raden Patah, de grondvester van het Islamisme op Java, de dipati van Bintara er wel aan gedaan heeft, om aan het bestaan van Madjapait een einde te maken. Bedenkt men, dat Patah den Javaan niets heeft kunnen schenken voor de vroegere grootheid in kunsten en (mystieke) wetenschappen, welke hij hem ontroofd heeft, dan moet het antwoord ontkennend luiden.

Edoch, het is mogelijk geweest, dat door invloed van de toen bestaande weelde onder de Madjapaiters geestkracht en energie zoo hebben geleden, dat slechts een revolutie, een herziening der toestanden, de invoering van een anderen godsdienst, *in casu*, de Islam het volk heeft vermogen te behoeden voor een algeheel ondergang. Ofschon het zeer de vraag is of bij een vergelijking van de toestanden nu en die tijdens Madjapait er niet gesproken dient te worden van een „ondergang” in politiek en economisch opzicht.

Hoe het moge zijn, de naam Madjapait roept herinneringen bij ons wakker, herinneringen toen wij machtig waren, toen een goed deel van Indië schattingen -oelo bekhti- moest opbrengen aan den vorst van Madjapait.

Bij de keuze van dezen naam zit de bedoeling voor, dat over ons vaardig worde de geest der Brawidjaja's, dat wij weer worden machtig en sterk op elk gebied, dat het ons gegeven worde om te „heerschen”, althans op intellectueel gebied, aangezien het begrip „heerschen” op stofelijk gebied mij en ons hatelijk is en moet zijn.

Edoch, kameraden! een ernstig woord heb ik tot u te zeggen.

Ik voel den heiligen plicht mede te werken aan de restauratie van ons diep gevallen land en volk, om als het kan wezen mogelijk te maken de stichting van een Indisch rijk, onafhankelijk van welk ander rijk ook, een nieuwe uitgang van het rijk Madjapait, natuurlijk minus het usurperen van de staatsmacht door een persoon respectievelijk een familie. Mogelijk moeten wij maken het heerschen van RATOE ADIL, hetwelk alleen aldus opgevat moet worden, dat de democratische levensbeschouwing richtsnoer moet wezen voor de volkshuishouding.

Dat is de behouden haven, waarheen wij hebben te sturen. Doch of wij er veilig zullen belanden zal voor een groot deel afhangen van u, kameraden! Waar ik mij voorgenomen heb, ons blad te doen wezen de bedding voor de stroomingen in ons volk, daar spreekt het van zelf, dat in de eerste, tweede en derde plaats het verloop van den strijd van u zal afhangen. Ja, strijd zal er toch wezen, een verwoede strijd tusschen de machten van het behoud en ons. De overwinning zal echter ons wezen, omdat wij dienen den *Tijdsgeest* en naar onze nomenclatuur ook de *Rechtvaardigheid*.

Heil hem of hen, die in dien strijd standvastig weet of weten te blijven. Aan zijn of hun voeten zal het dankbare Indië liggen, hem of hun hulde brengen als de bevrijder of bevrijders van het Vaderland van vreemde dwingelandij.

Intusschen, Indië! schaaft u om uw vaandel. De geest van D. D. is een onverwiltlike, dezen trouw dienen beteekent naar de overwinning toe marcheeren, want

Rawé-rawé rantas,

Malang-malang poetoeng.

Tjipto Mangoenkoesoemo.

MEMANGKOE DJABATAN REDACTIE.

Karena redactie djatoh di lain tangan dan namanja soerat chabar kita diganti, maka perloelan sesoetoe hal dibri ketrangan.

Tentang namanja.

Dari doelo koetika keloearnja nomor nomor permoelaan saja ada sedikit kabratan tentang namanja organa kita, jaitoe memakai nama jang ta' sebrapa membangoenkannja hati Boemi-poetra, teroetama bangsa Djawa. Maka sekarang saja memimpin djabatan redactie, saja robah nama itoe. Apatah faedahnja soetoe nama? barangkali orang jang tida begitoe dalam memikir hal kepentingannja akan namanja. Perdjawaban saja: banjaklah faedahnja. Sebab ingatlah, bahwa Modjopait itoe ja'ni namanja keradjaan Djawa jang paling sentausa, dibeberikan oleh bangsa Djawa. Maka dalam wektoe itoelah nana Djawa itoe diendahkan, orang Djawa dipandang sebagai manoesia jang penoeh (boekannja 1/2 atau 1/4 manoesia) serta mempoenjai hak haknja manoesia dan bersifat boediman sebagai manoesia biasa. Djika difikir lebih djaoeh, maka bloem tentoe benarnja, jang Raden Patah, jang menanem igama Islam di poelau Djawa, ia dipati Bintara telah meroesak negri Modjopait. Kalau menilik, bahwa Raden Patah tida bisa membri kepada bangsa Djawa pergantian boeat roepa roepa ilmoe dan kepinteran doelo jang telah diroesak, maka pertanjaan tadi haroes didjawab, tida.

Akan tetapi boleh djadi, karena pengaroehnja harta kajanja dari orang orang Modjopait pada masa itoe telah membebaskan segala kekoeatan dan ketegoehan hati, sahingga hanjalah soetoe perobahan jang penting tentang keadaannja rajat dengan mengganti igama ja'ni memeloek

igama Islam, bisa menahan ke-roesakan jang semporna.

Begitoe poen bloemlah tentoe, djika keadaa' rajat sekarang dibandingkan dengan keadaannja dahoele, apatah di sini kita bisa pake perkataan „moendoer” tentang kekoeasaan rajat dalam pepriintahan negri dan penghidoeannja.

Biarpoen pegimana djoega nama Modjopait itoe membangoenkan pada kita roepa roepa hal, wektoe bangsa kita masih berkoesa, wektoe hampir seloeroeh Hindia mesti membajar oepeti kepada radja Modjopait.

Demikianlah memilih nama itoe dengan memperhatikan permaksoedan agar soepaja kekoeatan hatinja Browidjojo masoek dalam kahendak kita, soepaja kita berkoesa lagi dalam hal apa djoea, soepaja kita berkoesa lagi dalam lapang kapinteran, tida dalam lapang kekajaan karena hal ini bagi saja dan kita semoea slamanja mengandoeng kabentjan.

Saudara! soedilah memperhatikan perkataan saja dibawah ini.

Maka jang saja bikin angen angen ja-itoe akan memperbaiki tanah dan bangsa kita jang ada dalam djoerang keroesakan, perloelnja djika bisa, akan mendirikan Hindia, jang merdika dari tanah mana djoea, merdika seperti Modjopait doelo, tetapi tida dengan membri kekoeasaan dalam pemarentahan negri kepada satoe orang atau satoe familie. Ja-itoe soepaja bisa kedjadian timboelnja paprentahan dari RATOE ADIL, ertinja pemarentahan dan penghidoean rajat soepaja berpokok pemandangan tentang alesan demokrasie, ja-itoe meneroet keperloelannja orang banjak.

Kasitoelah jang kita toedjoe. Akan tetapi apatah kita bisa datang disitoe dengan slamat, itoelah tergatoeng dari kamoe sendiri, saudara-saudara! Soerat chabar ini saja pergoenakan boeat mendjadi kalinja dari pergerakan kita, maka aernja jang mengalir haroes dioeroes oleh kamoe sendiri. Tentoelah akan timboel perbantahan di antara fihak jang menahan pergerakan dengan kita jang bergerak. Maka kamennangannja akan djatoh pada kita sebab kita meneroet geraknja djaman dan menoeudjoe keadilan.

Slamatlah siapa jang tinggal tegoe dalam permaksoedan itoe. Maka marikalah jang akan menerima perkataan trima kasih dari Hindia ja-itoe boeat melepaskan tanah air kita dari kekoeasaannja bangsa asing.

Soedilah berkoempoel di bawah benderamoe, hei bangsa Hindia! Toedjoeannja D. D. tida bisa ditolak, menoeudjang toedjoean ini, ja-itoe menoeudjoe hat-sil maksoed sebab

Rawé-rawé rantas,

Malang-malang poetoeng.

Tjipto Mangoenkoesoemo.

Bij het aftreden.

Het dienen van de volkszaak houdt nimmer op; slechts de dood kan den mensch doen staken den arbeid, welke hij vrijwillig op zich heeft genomen, voor zijn broeders, de bijna rechtenlozen en politiek onmondigen. Het is dus geen afscheid van mij aan de lezers van ons orgaan

Goentoer Bergerak, dat nu is herdoopt in *Modjopait*.

Ik deel den lezers mede, dat ik de leiding van ons strijdorgaan, onze eigen schepping, in bevoegde handen heb gesteld, n. l. aan Tjipto Mangoenkoesoemo, U allen wel bekend. Zijn wel versneden pen en zijn opofferingsgezindheid voor den Javaanschen proletarier behoeven geen hernieuwde introductie. Elke strijder uit onze gelederen weet wie en wat Tjipto voor ons is. Het is dus met een volkomen gerust hart, dat ik Tjipto heb aangewezen als voorgd voor ons papieren kind. Moge dit wicht voorspoedig groeien en zich verheugen in de voortdurende belangstelling van hen, voor wier belangen het den zwaren strijd aanbindt.

Van af 1 October a. s. ben ik in dienst van de V. T. S. P. (Vereeniging van Spoor- en Tramweg Personeel) in Nederlandsch-Indië.

Velen der lezers kennen deze vereeniging. Zij strijdt voor de belangen van den werknemer bij het Spoor- en Tramweg bedrijf met volkomen negatie van rasverschil. Haar voornaamste leus is: gelijke monniken, gelijke kappen.

In den algemeenen opmarsch van het strijdend Indië zal ik dus nimmer achter blijven.

DARNA KOESOEMA.

MELETAKAN DJABATAN.

Tentang hal menoeudjang kaperloelannja bangsa tiadalah ada brentinja; hanjalah pati jang bisa membikin poetoes pakerdjannja manoesia dengan soekanja sendiri boeat membela saudara-saudarannja, jang hampir ta'berhak dan ta'berkoesa bagi politiek. Tiadalah saja akan memberi slamat tinggal kepada pematja *Goentoer Bergerak*, jang sekarang telah diganti namanja *Modjopait*.

Saja memberi ma'loem, bahwa pimpinan soerat chabar kita jang berdiri atas kekerasan kita poenja kahendak, saja pasrahkan ditangannja saudara Tjipto Mangoenkoesoemo. Tentoe semoea pematja kenal nama ini. Beliau poenja oedjoeng pennah sampe tadjan dan ketegoehan hatinja oentoelek membela bangsa ta'oesah dibintjangan lagi. Semoea pembela bangsa di Hindia telah pernah mengatahoei siapa dan apa Tjipto itoe bagi kita semoea. Demikianlah dengan senang hati saja telah memilih Tjipto boeat pengasoehnja anak kita ini. Moedah-moedahanlah anak ini bisa mendjadi besar dengan slamat dan slamanja bisa menarik hatinja fihak jang dibela kaperloelannja.

Malai dari 1 October a. s. saja akan bekerdja pada V. S. T. P. (Vereeniging van Spoor- en Tramweg Personeel) di Hindia Belanda.

Terbanjak pematja kenal pada perhimpoean ini, la beroesaha goena kaperloelannja penggawe Spoor dan Tram dengan sama sekali tiada memandang bangsa. Maka pertama jang toedjoe ja-itoe, di dalam pakerdjannja djika sama kapinterannja haroes sama pembajarannja.

Demikianlah di dalam pergerakan Hindia saja tida akan ketinggalan.

Wassalam
DARNA KOESOEMA.

Firma Wolf

TOKO MAS-INTEN SEMARANG

Ada toekang Blanda boewat Gossok dan Gradji Brilliant dan inten.

Gossok Brilliant harga satoe karaat f 7.50.

TOPI MILITAIR

Alias topi Boni terbikin dari bamboe warna bruin (Sawo).

model kasar.

f 2,50

model haloes.

f 3,50

TOPI PANAMA TOELEN

pake pita modern roepa roepa warna harga f 10.—
f 12 50 dan f 17 50

STROBIN boeboek boeat tjoetji topi stroo dan panama djadi baroe lagi, harga 1 pak f 0.15.

PIPA BARNSTEEN

f 2.25 f 2.50 f 3.50 dan f 5.—

PIPA MEERSCHUIM

f 2.50 f 3.— f 3.50 f 5.— f 6.—

PIPA GADING

Tjaling gadjah (ivoor) boeat sigaar pandjangnja dari 5 sampe 10 c/m harga f 1.— sampe f 2.— boeat sigaret pandjangnja dari 6 sampe 11 c. M. harga f 0.60 sampe f 1.25.

PRABOT MUZIEK

Viool dari f 12.50 sampe f 150.—

Mandoline " 12.50 " 50.—

Violoncel " 35.— " 75.—

Guitaar " 17.50 " 80.—

Kronjtjong " 2.50 " 5.—

Merk SHILCOCK LONDON no. 1

f 3.— no. 2 f 3.75 no. 3 f 4.75

no. 4 f 6.25 dan no. 5 f 7.25.

Matchbal dari f 9.— sampe

f 12.50. Pompa dari f 1.50 sampe f 3.50.

• TIG TEK HONG, WELTEVREDEN.

TOTOK en INDO.

EEN OPEN BRIEF VAN EEN KAMPONG-SINJO AAN DEN GOUVERNEUR-GENERAAL.

Excellentie,

Nog kookt het hier in mijn Oostersch gemoed van woede en stroomt het bruischend bloed sneller dan gewoonlijk door mijn aderen en is mijn bruine Indiërs vuist gebald tegen den schrijver en opvoerder van 't tooneelstuk „Totok en Indo,” daar in 't verre den Haag.

„Totok en Indo,” o, wat zeggen deze drie woorden reeds veel, ik voel het, in ongunstigen zin voor mijn ras.

Gij kent immers wel dit zoo berucht geworden tooneelstuk uit de dagbladen. Er zijn anders kolommen vol daarover geschreven. Zelf in Uw vaderland, hebben voor ons, Indiërs, warm voelende volbloed Hollanders van hunne afkeuring over meergenoemde tooneelstuk doen bliken. Een van hen had o. a. nog geschreven, dat de overbrugging der wijde kloof tusschen blank en bruin door die opvoering, aan mislukking is blootgesteld.

Ja, wat een smaad is daarin mijn ras aangedaan, een smaad, die door 't zóó fijn voelend Oostersch hart diep, diep gevoeld wordt. Zal die smaad een onuitwischbare zijn?

Heel wat tijd moet er echter voorbijgegaan zijn, aler onverdiende beledigingen en bespottingen vergeten worden, de geslagen wonden moeten eerst geheeld zijn.

Excellentie, nooit heeft men U beledigd en bespot, gij staat ook zoo hoog boven ons en Uw kleur is blank.

Maar indien zich toch één waagt 't te doen, zult gij dan niet in toorn ontvlammen, al zijt gij ook een goed Christen, zooals men U placht te noemen?

Alzoo is de woede van mijn ras gerechtvaardigd.

Zoals ik hierboven schreef, zijn en blijver die beledigingen, bespottingen en laster van den Blanke niet alleen aan 't adres van mijn ras, doch ook aan dat van den Javaan, aan mijn Volk, onverdiend, zoolang wij daartoe geen aanleiding hebben gegeven.

Hebben wij er soms schuld aan, dat wij Indiërs zoo bruin gekleurd zijn, in ontwikkeling nog niet zoo ver zijn als de Europeaan, dat vooral wat mijn ras betreft, meer javaansch- dan europeesch bloed door de aderen stroomt, dat er onder ons er nog zijn, die het Hollandsch zoo krom spreken.

Aan wien de schuld dat wij Hollanders op zegel zijn en ook Excellentie! blijkt uit de mindere ontwikkeling van ons Indiërs niet uit, dat de leerplicht noodlijker is dan de zoo met grote ontevredenheid ontvangen rechten omtrent de in te voer militieplicht.

Geef ons eerst de scholen, la- wij eerst genoeg ontwikkeld dan zullen wij vechten evenals de Japanners en Philipino's, die dapper gedaan hadden.

Excellentie! men kan 't naast zeggen, dat wij Indiërs dag in dag uit beledigd en bespot worden. 't Schijnt, dat men een weddenschap, waarom een gouden eermedaille als prijs uitgelooft is, aangegaan heeft, wie de baas is in het beledigen, uitschelden en bespotten van mijn Volk.

En de deelnemers daaraan zijn notabene redacteuren van groote dagbladen, menschen van wien gezegd moet worden, dat zij een goede educatie genoten hebben.

Aan die educatie zit echter een luchtje, dat ons herinnert aan de lucht, als wij een hoopje vuil voorbijgaan.

Excellentie, men noemt mij een groote dwaas, als ik zeg, dat de Regeering niet slaapt, en in ons overheerscht land nog Rechtvaardigheid bestaat, niet met twee maten gemeten wordt, dat U als Christen, Voogd en Vader van mijn Volk ons steeds in Uw bescherming neemt, voor ons den degen der Wrake zal trekken tegen hen, die ons kwaad doen, immers wij, Uw bruine kinderen hebben het recht ons aan des vaders breiden borst bescherming te zoeken.

Uw kind, mijn broeder Darna

Koesoema heeft reeds zijn straf uitgezet en Marco, binnenkort zal hij voor 9 lange maanden de vrijheid moeten derven.

Aangenomen, dat zij inderdaad schuldig zijn, dan is de straf toch niet uitgebleven.

Van Geuns, Asymptoot van Haastert, Wybrands, Mulder, Zaalberg en nog vele anderen hebben ook kwaad, en veel kwaad gedaan, elk hunner meer dan Douwes Dekker, Tjipto, Soewardie en Marco tezamen.

Niet deze laatsten toch zaaien rassenhaat, hitsen de eene bevolkingsgroep tegen de andere op, doch M. van Geuns en consorten.

Tot deze erkenning zult ge ook komen, neen nu niet, later als ge onderkoning af zijt, als gewoon, stil burger leeft in één van Nederlands hoofdsteden of binnenplaatsje, U de toestanden, die gij in Indië meegeleefd hebt, voor den geest haalt.

En, Excellentie! die rassenhaatzaaiers loopen nog ongestraft rond, hebben nog nimmer voor den strafrechter moeten verschijnen, alhoewel zij toch schuld hebben, niet alleen onze vijanden doch ook die van de Regeering zijn.

Hebben zij, die mij een groote dwaas noemen, dan gelijk; hebben zij gelijk, dat U 't oogluikend toelaat, dat de Blanke den Indiër beledigt, lastert, uitscheldt, bespot, haat en verguist en dat U Uwe blikken daarentegen verschert, opdat niet het omgekeerde plaats zal hebben?

Moet ook ik zelve tot de erkenning komen, dat ik den naam van grooten dwaas met eere verdien?

Ja, Excellentie.

Maar kom, laat mij niet op Uw antwoord wachten, doch 't onderstaande onder Uwe speciale aandacht brengen, wat feitelijk het hoofddoel van dit schrijven is.

Het beruchte tooneelstuk „Totok en Indo”, dat zooveel pen- nen in beroering heeft gebracht, mijn ras zoo gegriefd heeft, zal volgens de *Nieuwe Soerabaja Courant* van 25 Augustus 1915 binnenkort door Mevrouw van der Steen in de schouwburg te Soerabaja opgevoerd worden.

Weet gij wat de toelating tot de opvoering daarvan beteekent, Excellentie? Niet?

Wij, Indo's, worden in ons eigen land ten aanzien en ten gehoor van den ons hatenden en spottenden Europeaan beledigd en bespot.

Er zal een donderende lachbui weerklinken door de ruime schouwburgzaal om het krom Hollandsch, dat door die Sinjo's uitgebraamd zal worden. O, men zal 't uitgieren van pret, om die dolle, misselijke kluchten die daar vertoond zullen worden, zoodat de tranen uit de oogen rollen, dat de knopen van de jassen zullen los springen . . . , maar ziet gij daar dien kleinen groep menschen, Excellentie! zij alleen zijn kalm; een ingehouden kalmte, is 't soms de stilte, die den storm vooraf gaat? Ik vrees het.

Zie, zie toch, de aderen op hun voorhoofd zijn sterk gezwollen, de wenkbrauwen zijn gefronst, om de zoo even schitterende oogen hangt thans een donkere floers, de tanden zijn vast op elkaar geklemd, hunne bruine gezichten vertoonen zich bleek, wat zwoegt de borst onrustig op en neer . . . van woede.

Dáár heft er één, zijn woede niet meer kunnende intoomen, dreigend de vuist, omhoog. Ziet gij dat, Excellentie?

In de zaal heerscht nu stilte, een speld zou men kunnen hooren vallen, zoo stil is 't. Aller oogen, ook die van de tooneel- spelers zijn op 't groepje, op die krachtige, opgeheven dreigende bruine vuist gevestigd.

1) Nog niet. Met vernietiging van het Semarangsch vonnis luidt de beslissing van het Hooggerechtschhof: 1 dag *Swang-nistrif*.

D. K.

Zal die dreigende onweerswolk nu losbarsten, de storm met al zijn gevaren woeden?

Gode zij dank, met de kalmte het Oostersche volk waardig, verlaat het groepje de zaal.

Gelukkig, gelukkig, er is niets gebeurd, de openbare orde en rust zijn niet verstoord geweest.

Excellentie! er kan iets gebeuren, indien er eens één, twee, drie, vijftig, honderden Indiërs hunne woede niet meer kunnen inhouden, gehoor geven aan de verleidelijke roepstem van de Godin der Wrake, tot daden overgaan! Wiens schuld, ja, wiens schuld is 't dan, Excellentie?

Durft gij als eerste bewaarder der openbare orde en rust er voor instaan voor de gevolgen, die kunnen voortspruiten uit de opvoering van 't tooneelstuk „Totok en Indo”?

Durft gij dat inderdaad toe te laten, Excellentie?

Ja, Voogd en Vader van mijn zoo van vijanden omringd Volk?

Opdat wij Indiërs dan weder als oproerlingen, rebellen aange- merkt worden, onze gangen bespied worden, politie en leger bijzondere instructies ontvangen.

Opdat weer een bataillon soldaten met geveld en geladen ge- weer op ons afgezonden wordt, er weer uit ons midden menschen verbannen worden, er weer groote ontevredenheid in ons Volk heerscht.

Neen, nietwaar Excellentie, laat men mij de allergrootste dwaas noemen, maar dat gij zult toelaten, dat „Totok en Indo” opgevoerd wordt, kan ik nimmer van U verwachten.

Ik ben er heilig van overtuigd, dat U het ten strengste zal verbieden.

Mevrouw van der Steen, God vergeve 't, die Nonna, wil ten koste van beledigingen aan haar eigen ras, er een groot geldelijk voordeel uittrekken, haar honger aan blanke gulden en rijksdaal- ders wil zij stillen. Dit kan echter alleen ten koste van een on- tevreden gemor van de Indiërs, hetgeen door U vernomen moet worden, is 't niet Excellentie!

Rawé rawé rantas,
Malang malang poetoeng.

Ik heb gezegd namens vele Indiërs?

OELEK OELEK
alias
KAMPONG SINJO.

INLANDSCHE STUDIE-EN WEEZENFONDS DI HINDIA OLANDA.

Dari Hoofd-Comité perhim- poenan „Inlandsche Studie-en Weezenfonds in Ned-Indië” di Soerabaja kami trima circulaire, sebagai terseboet di bawah ini.

Kapada

Sekalian Toean-toean Bang- sa Boemi-Poetra diseloe- roeh Hindia-Olanda.

Dengan hormat kita menga- toerkan salam pada sekalian toean-toean yang trima dan soeka membatja ini soerat.

Menilik keada'annya djaman sekarang, yang bangsa kita Boemi-poetra kebanjakan soedah menjtari kepandean prihal peladjaran Europa, maka dari itoe kita orang telah mengadakan Hoofd-Comité boeat mendirikan soeatoe per- himpoenan, yang maksoednja ti- ada laen hanjalah hendak mem- adjoekan prihal ONDERWIJS!

Kita orang mengatahoi bahwa anak-anak Boemi-poetra ada ban- jank yang misti memberhentikan atau tiada bisa meneroeskan pe- ladjarannja, sebab orang toerja tiada nampoeh meneroeskan boe- at membajar onkostnja. Apa hal yang sedemikian itoe, tiada menjedihkan hati?

Lebih-lebih poela djika saorang toea meninggalkan doenia, maka kebiasa'an pengidoepan bagai anak-anak yang ditinggalkan oleh- njia, selandjoetnja amat soesah; pengharapan bagai anak semat- jam itoe ada gelap (soedah tem- toe ada djoega ketjoealinja).

Oleh karena itoe maka kita menimbang perloe sekali boeat kemadjoeanja anak tjoeitoe ki- ta, soepaia ada perhimpoenan

terdirikan antara kita orang yang dibri nama: INLANDSCHE STU- DIE - EN WEEZENFONDS DI HINDIA OLANDA, yang bermak- soed sabisa bisanja dengan daja oepaja yang sjah akan mema- djoekan kepandean serta adat sopan santoen dari anak-anak lidnja dengan lakoe: 1)

a. menangoeng anak yang di tinggal mati oleh lid yang menangoeng dia, soepaja mendapat peladjaran apa sa- dja, asal itoe peladjaran adanja di dalam tanah Eu- ropa.

b. memberi bantoean biasa be- ladjar (studiebeurs) kepada moerid-moerid, yang ditang- goeng oleh lid, pada seko- lah apa dan di mana djoea, djika yang menangoeng ti- ada koeasa (mampoe) boeat mem- bri biasa tempat tinggal dan makannja itoe moerid.

c. mendirikan roemah pondok- kan (internaten) dengan di- adakan sekolah, goena anak- anak Boemipoetra dan se- kolah-sekolah fröbel serta laen-laen sekolah cursus, di mana tempat yang sepandjang pertimbangannja Hoofd-Bes- tuur perloe diadakan.

Prihal oewang entree dan contributie akan diatoer de- mikian:

a. Lid-lid yang menangoeng anak tida dikenakan pem- bajaran entree, dan contri- butienja dalam satoe boelan tjoeama 1%, dari gadijnnja satoe boelan.

b. Lid-lid yang menangoeng anak membajar entree sepe- ri di bawah:

Djika gadijnnja seboelan f 200—atau lebih f 10.— „100—sampe dibawah f 200 „7,50. „50— idem f 100 „5.— di bawah f 50 „2,50 Entrée boleh ditjijil, tetapi dalam 6 boelan loenas.

c. Contributienja lid yang menangoeng anak tida lebih dari doea besarnja, satoe boelan 1½% dari gadijnnja, tetapi paling sedikit f 0.50.

1) Yang dibilang anak di sini jaitoe: anak-sendiri anak-keponakan, anak-angkat, dan sebagainya.

d. Lid-lid yang akan menang- goeng anak lebih dari doea, contributienja misti dinaekan 1% boeat, masing-masing anak, begitoepon sedikitnja penambah itoe f 0.25 boe- at satoe anak.

e. Contributie haroes dibajar lebih doelo.

Jang boleh mendjadi *donateur* dari ini perhimpoenan, jalah si- apa saja dengan tiada memon- dang bangsa, jang sedikitnja memberi oeroenan pada perhim- poenan f 50.- tiap-tiap taoen atau f 5.—tiap-tiap boelan, tetapi ma- reka itoe tiada poenja hak atas hak-hak jang diberikan kapada lid.

Prihal rentjana statuten dan huishoudelijk reglement dari ini perhimpoenan kita hendak me- makai jang telah terkarang oleh Mas Martoatmodjo moerid Bur- geravondschoel te Soerabaia, jang soedah dimoefakatkan dalam vergadering Hoofd-Comité pada tanggal 5 Septemter 1915. Soe- dah temtoe saja itoe rentjana boleh djoega ditambah atau di- obah atoerrannja apabila ada per- loenja.

Siapa jang hendak mendjadi lid atau minta katrangan lebih djaeoh, bolehlah minta dengan soerat kepada Secretaris. Dari sebab boeat prihal ini tiada di- adakan derma, soepaja djangan mendjadi kebratannja Hoofd- Comité, diharap dengan disertai postzegel dari f 0.10 atau satoe briekkaart (kartoe-post) dari f 0.05 jaitoe boeat pembaesannja.

Sedang siapa jang soeka men- apat itoe rentjana statuten dan reglement, dalam bahasa melajoe, boleh minta kepada Secretaris jang hargannja soeda kita pasti- kan f 0.50 dan itoe boekoe akan dikirim dengan aangeteekend.

Djikalau djoemlah perminta- an mendjadi lid ternjatalah soe- dah sampai tjoeoep, ertinja per- himpoenan koeasa akan menjam- paikan maksoednja (hal ini nan- ti akan dimintakan advies lebih doelo dari saorang ahli prihal oeroesan Assurantie) maka ba- roelah Hoofd-Comité, boleh pang- gil soeatoe algemeene vergade- ring boeat pilihan Hoofd-Bestuur

BARANG SIAPA JANG MENABOENKAN OEANG PADA TEMPONJA ITOELAH MENOENDJOEKKAN BIDJAKSANANJA.

Peratoeran kita.

1. Persekoetoean beresih, sahingga semoea oentoeng terbagi kepada orang-orang jang toeroet menjimpan.
2. Djikalau penjimpan mati, oeang jang soedah dibajarnja itoe *tinggal tetap dalam* Spaarkas, djadi kaentoengan boeat penjimpan-penjimpan jang masih tinggal ada (Lihat- lah djoega 3)
3. Dengan membajar oeang premie amat ketjilnja, Vennoot- schap memberi tanggoengan-akan memberi kembali dari kas lain jang terpisah, kepada Achli-Warisnja jang mati, semoea oeang jang soedah dibajarnja bersama 3 pCt. boenga ber- boenga.
4. 75 pCt. dari kaentoengan beresih dari djalan memberi tanggoengan tadi, tiap-tiap tahoen dimasoekkan kedalam Spaarkas.
5. Djikalau saorang jang toeroet menjimpan, minta oeang voor- schot, boenga 5 pCt jang dibajarnja, masoek djadi keoen- toengan Spaarkasnja sendiri djoega.
6. Kalau membajar f 2,50 seboelan paling sedikit, tiap-tiap orang bisa toeroet pada peroesahaan itoe.
7. Pakerdjaan dan oeroesan administratie dimaloemkan dengan setjoeoepnja, tiada dirasiakan. Tiap-tiap tahoen diperiksa oleh accountant. Tiap-tiap orang jang toeroet ada hak memeriksa oeang sim- penannja, dengan tiada perdjandjian apa-apa dari pehak kita.

Hormat dari
Inspecteur te Solo,
W. H. KEMPF.
Telef. No. 201.

DJOEWAL DJAMOE DJAWA!

Selama ada trima pesenan dan sedia roepa roepa djamoe Djawa jang tinggal makan saja, dan semoewanja soeda di isi di dalam kaleng (Blek) di tangoeng bisa di simpen sampe lama tida bisa roesak.

Djamoe Galian	f 0.90.	Boemboe Serbat	f 0.50.
„ Parem	„ 0.60.	„ Karee Samarang	„ 0.50.
„ Semelak	„ 0.60.	„ Goelee	„ 0.50.
„ Tjatjing	„ 0.50.		
„ Sambetan	„ 0.60.		
„ Semiedjong	„ 0.50.		
Parem Samarang 100	„ 0.50.		
Doepa	„ 0.90.		
Bedak	„ 100 „ 0.50.		
Aer mawar	„ 1 botol „ 0.50.		
Tjatjar Ramboet 1	„ „ 0.90.		

Boleh dapet beli pada:
LIEM HIANG ING
Karang Toeri—Samarang.

jang tetap mitoeroet rentjana statuten.

Kafoedian dari pada itoe Hoofd-Comité, mengharap dengan sangat, soepaja di lain² tempat oleh toean-toean diadakan tjabang-tjabang Comité boeat koempolkan tanda tangan jang soeka menjadi lid, soepaja bisa meringankan kita poenja pekerdja'an dan membantoe boeat bisanja tersampai maksoed kita ini, dan dengan pembantoeannja toean-toean semoeanja ini perhimpoean moedah-moedah bisa berdirinya nanti pada tanggal 1 Januari 1916.

Wassalam

Hoofd-Comité boeat mendirikan perhimpoean „INLANDSCHE STUDIE- EN WEEZENFONDS di HINDIA-OLANDA.

Voorzitter. R. T. A. Nitihadinigrat, Regent Soerabaja.

Vice-Voorzitter, Mas Soerjoasmoro, Hoofd-Djaks Soerabaja.

Secretaris, Mas Martoatmodjo, Employé firma Becker & Co. moerid B. A. S. Soerabaja.

Adj. Secretaris, Raden Sosrodipoero, Onderwijzer Soerabaja.

Leden

Raden Soerjatin, Inl-Arts.

Raden Soenodo, Inl-Veearts.

Mas Ngabei Soemowidjojo, Hoofd-Penghoeloe.

J. Mattheus Jr., Redacteur Bintang Soerabaja.

LACHJES EN TRAANTJES.

Geestes-paria.

Een Javaan — volgens nomenclatuur der Preanger Bode één van de geestes-paria's — vertoefde in Holland, in het land onzer goden.

Hij lijdt er gebrek, honger en kou, de arme man, en toch... in de verbeelding van gelijke... hm! gelijkwaardige bedoelt Sancho... capaciteiten te hebben als de goden met blanke huid, studeerde voor en deed het onderwijzers examen.

Natuurlijk zakte hij, de onbeschofte bruine met de onuitstaanbare verbeelding.

Een jaar later. Het examen werd nog eens gedaan, en nu met... gunstig resultaat.

Is dat niet *terlaoe*.

O, Suardy! gij zijt mij geducht tegengevalen. Dat heb ik van u niet gedacht en ook niet gehoopt. Bescheidenheid is een sieraad van het Javaansche volk, dat moet gij weten!

Was maar bij de geestes-paria's gebleven, dan was je vriend gebleven van

SANCHO-PANCHA.

Des inlanders Waarde.

Ik reisde met den exprestrein naar Madioen. Men weet, dat wij hier op Java reeds zoo ver zijn, dat den reizigers der derde klasse ook gelegenheid wordt gegeven, in den trein wat te gebruiken, dat men in den trein uit den restauratiewagen wat bestellen kan. Echter met uitzondering van de inlanders.

In de restauratieafdeeling trok mijn aandacht een bordje, dat meldt dat de afdeeling van zoo en zoo laat toegankelijk is voor de Europeanen en vreemde Oosterlingen. En de inlanders-sadja? Die hebben toch evenveel betaald als de niet-inlanders. Hebben die geen behoefte om zich gedurende een lange reis inwendig te sterken? Of is deze de overweging, dat de inlander brutaal wordt als hij evenveel rechten geniet als de Europeaan? Deze vragen zou ik willen richten tot de autoriteiten van de S. S., want die schijnen te meenen, dat de inlander van de lucht kan leven. Als het waar was....

SINGO.

Merkwaardig is, dat inlanders in z. g. Europeesche kleederdracht wél kan gebruik maken van het bewuste recht, een duidelijk bewijs, dat niet de inlander qua mensch, maar zijn kleeding, die beschouwd wordt als brevet van „beschaving” recht heeft op menschaardige behandeling.

Red.

Lebih baik kosong dari pada ditempati Inlander.

Hata maka pada 13 hari boean September 1915 saja beper-

gian dari Indramajoe ke Djati-barang, Brangkat dari Indramajoe poekoel 1½ dan poelangnj naik kreta api jang berangkat dari Djatibarang poekoel 4. Pada ketika itoe kereta jang akan berangkat ke Indramajoe disediakan tiga grobag bagai penoempang bangsa Inlanders. Ketika saja hendak naik doea dari tiga grobag tadi telah penoeh penoempang hingga ada 75 orang penoempang, moestinja hanja boleh dinaiki 60 orang. Dari sebab itoe saja laloe ada kebranian naik pada grobag jang kosong. Akan tetapi tiada antara lama datanglah seorang Europ. Conducteur perloe mengoesir saja dengan moeka jang amat bengis dan perkataan kasar, maka sebab saja tiada mengarti bagaimana reglement S. S. saja menoeroetlah dan laloe doedoek berdesak-desak dengan orang banjak.

Setelah itoe berangkatlah kreta ke Indramajoe, dan itoe grobag kosong teroes kosong hingga ada 3 orang jang doedoek di loear grobag, karena doea grobag tadi soedah amat penoeh. Ja, ja, apakah gerangan maksoed Europ. Conducteur itoe, maka grobag jang satoe itoe tiada boleh dinaiki?

Tiadakah ia chawatir kalau 3 orang penoempang tadi djatoeh.

Hai toean Redacteur kirimkanlah sehela soerat chabar ini pada pembesar S. S. soepaja diketahoinja. (baik. Red.)

Saja Poerwoprawiro.

Inland. Onderw. Holl. Inl. school Indramajoe.

Wat de Indiër in Holland leert.

Ontucht-Epidemie.

Uiting der Beschaving.

— Op aanwijzing van een 12-jarig meisje is in de Duinstraat te Scheveningen aangehouden een Belgisch vluchteling, die haar onder aanbidding van een stuk chocolade tracht te mede te lokken naar de Scheveningsche Boschjes.

— Op de Groot-Hertoginlaan is aangehouden zekere G. W. F. à die zich had schuldig gemaakt aan schennis van de eerbaarheid tegenover jonge meisjes.

— Door een inspecteur van politie en een brigadier is in het Haagsche Bosch aangehouden zekere J. S., die gisteravond op heeterdaad betrapt werd op het plegen van ontucht met een 15-jarigen jongen.

(Uit *Het Vaderland* van 12 Augustus '15)

*De Heerenveensche rechtbank veroordeelde den schipper A. S., van Joure, wegens 't plegen van onzedelijke handelingen met een 8 jarig meisje, tot 1½ jaar gevangenisstraf, met aftrek van preventieve hechtenis.

(Uit *Het Volk* van 13 Aug. '15)

Nacht.

't was nacht, 't was duisternis heerschte allome in 't ronde.

Rollende koetsen kwamen aangereeden, opdromend uit 't duister der straten, werpende lichtstralen gelijk oogen van monsters uit de lantaarens, welke aan de zijden bevestigd waren. Plotseeling hield de koets stand voor een hel verlicht gebouw, in een der hoofdstraten van de wereldstad. Glimlachende lakeien openen de portier, en reeds bij voorbaat wiege-danste het kind, gestoken in baltoilet uit de koets, werd opgenomen door zachtzinnige lichtstralen uit het geopende huis, en gelijk een fee trippeldanste zij de balzaal binnen met hoogvergenoegd gelaat, licht van harte en zinnen, wetende dat triomfen haar wachten, wetende, dat wat ook kwam, het slechts een vervulling zoude wezen, zoude kunnen wezen van datgene, wat zij wenschte en verlangde.....

.....Een ander gedeelte van de stad! Op een armzalig zoldervertrek zat neergedoken eene vrouw, even rustende van haar vervelend werk, zich waarmende aan of warmte trachtend te zoeken in een kopje koffie of beter, wat zij koffie noemde. Want voor de armen der wereldstad bestaat geen koffie, zij kent deze slechts bij

name of van aanzien achter de winkelruit, waar de bruine boon uitgestald ligt. Somberdenkende zat zij daar, voor haar geest doemde op haar leven, haar leven vol van ellende. vol van smart, rijk aan kommer, tot opeens haar venster hel verlicht werd door de rijtuiglantarens van degenen, die zich spoedden naar de helverlichte balzaal. Toen stond zij moeizaam op, zich buigende ten einde niet al te veel warmte te verliezen....

.....En 't was nacht, donkere, duistere nacht.....

Ik sliep.....

Ik droomde.....

Ik zag een reus,forsch van lichaam, sterk van ledenmaten. Toch stond hij gebogen, alsof een zware last op hem drukte. Ik kwam nader, en ik zag, dat hij geketend was. Ik zag op hem toekomen een dwergje, klein en nietig van lichaam, wat niet bellette, dat hij den reus tergde. Het was een ware marteling voor den goedigen reus, wat te lezen stond op zijn gelaat: de spieren drukten wanhoop en woede uit. Tot opeens.....

Ik duizelde, want de reus richtte zich op, de ketting knapte af, het gesteente, waaraan hij vastgeketend lag, brokkelde af en... hij vermorzeldde zijn plaaggeest, den dwerg met zijn ketting.....

Ik zat in den trein en ik zag een klein kind hoeden een groote kudde reusachtige karbouwen. Er waren slechts *weinige* kleine karbouwenhoeders, en vele buffels.....

Is het bovenstaande geen schets van de maatschappij?

Vindt men daar geen tergend groote rijkdom naast de diepste armoede?

Is de reus Proletariaat niet bezig zijn boeien te slaken?

Zijn er geen karbouwen, die gehoorzamen nietig kleine hoeders?

SCHAGEN.

KOERANG LOEAS PEMANDANGAN.

Barangkali toean-toean pembatja telah mengetahoei, bahwa kebanjakan orang Djawa ini koerang loeas pemandangan, baik dari hal koerang melihat-lihat, koerang batja'an atau bertjam-poer gael.

Alangkah bagoesnja, apabila tjalon-tjalon Boepati I) diseroeh meloaskan pemandangannja ke Europa (studiereis) ada barang satoe tahoen; pembesar-pembesar lainnja diseroeh mengelilingi tanah Hindia (tempat jang perloe-perloe), sekalian itoe dengan bia Negeri. Agar soepaja marika itoe dapat membanding keada'an, perangai orang, peperintahan dll. di negeri lain; dja-di tidak seperti adanja sekarang, boleh dikatakan: „seperti katak di dalam tempoeroeng”, menjangka dirinja itoe radja, dan halnja memerintah masih seperti djaman nenek mojangnja. Besar sekali bedanja membatja di boekoe-boekoe dengan menjatakan sendiri. Kata orang Belanda: „Leeringen wekken, voorbeelden trekken” (pengadjaran itoe membangoenkan, tetapi tjonto itoe menarik). Tentoe ada djoega dari m. i. jang soeka membatja tjeritera lain negri, tetapi... och sedikitsekalik kekoeatannja itoe. Pendeknja dari keoelasan pemandangan kebanjak prijaji Djawa koerang dari pada prijaji Belanda.

Banjak sekali goeroe-goeroe jang dapat bertjeritera dari hal negeri Soerabaja, Semarang, Betawi, kali Solo, dsb. sedang ia beloem pernah melihatnja sendiri. Sekarang bagaimanakah pikiran moeridnja? Ach, ja, kalau goeroe beloem melihat Amsterdam, atau Papoea dsb. itoe tiada seberapa. Boekankah patoet sekali moerid-moerid Kweekschool, Opleidingschool, Normaalschool dll. diberi studiereis ke negeri jang besar-besar itoe?

Ada lagi daja oepaja akan menambahi pengetahoean, jaitoe memindahkan prijaji ke lain tempat, satelah prijaji itoe (Boepati, patih, djoega) tinggal beberapa tahoen pada soeatoe tempat, biar marea itoe dapat mengoebah mana jang djelek dan memakai mana jang bagoes, karena

1] Boekannja toeroenan Boepati sèc, tapi ambtenaar ambtenaar jang karena kapintaran dan baik tabeatnja, ada peneharepan boeat djadi Boepati

dari loeas pemandangannja. Tjelaka sekali oentoe orang-orang jang negerinja dikepalai saorang jang bengis lagi djelek pemerintahannja, apabila pembesar itoe selamanja tinggal di sitoe, seperti jang sekarang masih kedjadian pada beberapa tempat mengapakah Assistent-Resident, Controleur... terkandang Resident sering dipindah, sedang Boepati, Wedana djarang djarang diberi tempat lain, kalau beloem meninggal atau naik pangkat?

Kalau dipikir betoel-betoel hanjalah bangsa saudagar jang boleh dikatakan „djadjah” meskipun keoelasan pemandangan m. i. beloem mentjoekoepi, sebab kebanjakan orang-orang itoe hanja berkeliling di tanah Djawa sadja. Bandingkanlah dengan saudagar Djawa djaman Koempeni (Oost-Indische - Compagnie) dan dengan saudagar bangsa lain seperti bangsa Europa, bangsa Djepang, Tionghoa dsb. Karena dari loeas pemandangannja m. i. dapat banjak pengetahoean, kebraniannja berdagangpoen bertambah. Djarang saudagar Djawa jang berani teroes kirim atau soeroehan kirim dari Europa atau Amerika, sebab... koerang kepandaian dan koerang loeas pemandangan. Tjoba m. i. mengirinkan anaknja ke Europa (di tanah Djawa soesah) biar di sana menjahari pengadjaran soepaja dapat masoek di sekolah dagang. Apabila banjak anak Djawa keoelasan sekolah itoe, tadapat tiada akan tambah kebranian dan keoentoengan bangsa saudagar. Lihatlah negeri Djepang. Doea poeloeh atau tiga poeloeh tahoen jang telah laloe negeri itoe mengirinkan anak-anak ke Europa dan Amerika, Afrika dsb, soepaja beladjar bertjam-bertjam pakerdja'an. Serta benih itoe menjadi pohon dan berboeah, kelihatanlah Djepang jang ketjil itoe mendjadi besar, hingga keradja'an lainnja terpaksa memboeka topi... Mengapakah hampir tiada toean toean saudagar jang bermaksoed mengirinkan anaknja kenegeri asing... karena koerang loeas pemandangan.

Orangnja ketjil lebih lagi sempit pemandangannja (bangsa Kedoe roepa-roepanja ada berlainan, tandanja di mana-mana kedapatan-orang Kedoe; patoetlah itoe ditiroe!!!). Banjak orang Djawa jang tiada maoe meninggalkan negeri kelahirannja, maskipoen di sitoe ia hampir ta'dapat makan. Anaknja diarang menjahari pakerdja'an kelain tempat, sebab takoet ini itoe. Tiada m. i. sedar, jang tanahnja diisi orang-orang jang di negerinja kekoerangan tempat atau pakerdja'an, seperti bangsa Tionghoa, Arab dll. Diseroeh pergi keloeat tanah Djawa, rasanja seperti hendak diboeang. Apabila orang-orang itoe di biarkan sadja seperti adanja sekarang, tidak akan beroebah pikirannja itoe. Bagaimanakah akalnja sekarang?

Pada pikiran saja patoet orang-orang itoe diberi onderwijs dengan sepatoetnja. Boekan sekolah desa, tetapi paling ketjil sekolah kelas II jang berkelas 5, jang goeroenja ada berpengatahoean, jang dapat bertjeritera hal tanah-tanah lainnja. Di ke-

las jang tinggi sekali patoet diadarkan ilmoe boemi Hindia, dan tanah lainnja (meski sedikit-sedikit). Boekoe batjaanpoen soedah waktoenja diganti jang menambahi pengetahoean, djangan seperti adanja sekarang.

Apabila sekalian itoe kedjadian, barangkali keketjilan hati dari koerang loeas pemandangan itoe hilang adanja.

Itoelah pengharapan saja siang dan malam.

DJOWO DJEKEQ.

TADOFONDS

Ontvangen te Batavia	
t/m 15/9-15 van	
No. 9 Bt.	f 1.—
11 „	1.—
12 „(o Aug. en Sept'15)	3.—
13 „(o Aug. '15)	1.—
14 „(o Aug. en Sept'15)	5.—
15 „(o Juli'15)	1.—
20 „	1.—
21 „	1.—
22 „	1.—
25 „	1.—
26 „	1.—
27 „	2.50
29 „	1.—
30 „	1.—
33 „	2.50
36 „	1.—
37 „(o Aug. '15)	1.—
38 „	1.—
43 „(o Juni/Oct. '15)	5.—
44 „	1.50
46 „(o Juli/Sept'15)	3.—
47 „(o Aug. en Sept'15)	2.—
48 Sb. (o Mei'15)	2.50
50 Bt(o Aug. en Sept'15)	2.—
51 „	1.—
54 „(o Mei'15)	1.—
55 „	1.—
66 „	5.—
84 „(o Aug. '15)	1.—
86 „	1.—
90 „	1.—
99 Bng(o Juni/Sept'15)	4.—
100 „(o Aug. en Sept'15)	2.—
105 Bt	1.—
118 Djb	2.50
124 Sm	3.—
127 Kd (o Aug. '15)	2.25
128 Pk (o Aug. '15)	5.—
131 Hl. Tjism	5.—
132 „	5.—
133 Kd.(o Juli/Sept'15)	15.—
140 Mdk.	3.50
145 Bng (o Aug. en Sept'15)	2.—
149 „	5.—
170 Sm (o Apr/Sept'15)	6.—
179 „	1.—
184 Pk	10.—
186 Tj	1.50
191 Sb	10.—
206 Sm	1.—
208 Bng (o Juli'15)	2.50
210 „	1.—
211 Pdg	2.50
213 Apn (o Augt. en Sept'15)	5.—
219 Sm	10.—
223 S. O. (o Juli/Sept'15)	46.25
Ch. L. M. te Malang	f 10.—
Kring T.S.B. te Bt (o Aug'15)	15.—
„ id „ (id)	„
v/ kinderen D. D.	f 20.—

HOTEL
HINDIA
KETANDAN-SOLO
DJIRAN.

Katrangan jang paling dipertjaja.

Toewan GOUW TJONG LIAM oetoesan Republic Tionghok di Rome, telah menerangkan bahoewa badannja koerang koewat, tanggal 9 Januari 1913, Toewan Dr. Rummo, Doctor astana dari keradjaan Italia, telah preksa warna daranja tjoma ada 85 percent, sedang GLOBULI ROSSI (titik-titik dara mera jang perloe bikin koewat badan) ada 4210.000 titik-titik ketjil, Globuli Bianchi (ampasnja dara jang soeda berwarna poeti dan tida bergoena) ada 4.500 titik-titik ketjil. Sesoeanja Toewan GOUW TJONG LIAM minoem HAEMONCERIN badan djadi koewat dan seger waras. Tanggal 22 Maart 1913 kombali Dr. RUMMO preksa dan menjatakan warnanja dara itoe soeda djadi 95 percent, sedeng Globuli Rossi djadi tamba hingga 4.800.000 dan Globuli Bianchi djadi koerang hingga 4.200.

Ini obat HAEMONCERIN boewatannja Dr. LOWE di Shanghai boleh dapat pada firma CHUN FOO CHUN LIM BOX SIOE & Co. Roema No. 2140 & 2141. Patekoan Batavia, harga f3.50 Haemoncerin sirop & harga f2.50 Haemoncerin Pill boewat djoewal lagi dapat rabat bagoes. Ini obat ada dari sarinja makanan, bisa tambahkan Globuli Rossi di badan manoesia.

Potretnja Toewan GOUW TJONG LIAM dan ketrangannja Dr. RUMMO sembarang orang bisa dapat pertjoema, kaloe sadja diminta pada firma jang terseboet. Mintalah Prijscourant.

Di mana-mana ada agent.

